

Upravništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Uredništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Podružnica: Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Izključno zastopstvo za oglaševanje v Italiji in
inozemstvu: UPI S. A. MILANO

Računi: za Ljubljansko pokrajino pri pošto-
kovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije Servizio Conti, Corr. Post. No. 11-3118

Izjava vsak dan med ponedeljki
Narodna masa mesečno 10 Lb.,
za izkazovanje: št. 10. - Ponedeljsko je-
kono 10 Lb. 50.00

Uredništvo:

Ljubljana, Pucničjeva ulica št. 5. - Telefon
31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi: se ne vračajo.

Heftigkeit der Abwehrschlacht im Süden der Ostfront nimmt zu

Schwungvolle Gegenangriffe bei Kriwoi Rog — Angriffe an der
Nordfront zurückgeschlagen — Anglo-amerikanische Auslade-
stellen bei Nettuno und Anzio mit Fernkampffanterie bekämpft
— USA-Terrorangriff auf Berlin

Aus dem Führerhauptquartier, 10. März.
DNE, Das Oberkommando der Wehrmacht
gibt bekannt:

Ein Unterseebootjäger vernichtete im
Schwarzen Meer ein sowjetisches Unter-
seeboot.

Im Raum südwestlich Kriwoi Rog hielt
der starke feindliche Druck an. In schwun-
gvollen Gegenangriffen wurden die Bolsche-
wisten an mehreren Stellen zurückgewor-
fen und dabei stärkere sowjetische Kampf-
gruppen vernichtet oder zerschlagen.

In den Abschnitten westlich Kirovograd,
südwestlich Swenigorodka, südlich Schepe-
towka, sowie südwestlich Jampol steigerte
sich die Abwehrschlacht zu grösserer
Heftigkeit. Während die mit überlegenen
Kräften geführten feindlichen Angriffe an
mehreren Stellen scheiterten, konnten
die Bolschewisten in einzelnen Abschnitten
den Boden gewinnen. Im Verlauf schwerer
Kämpfe wurde die Stadt Uman aufgegeben.
91 feindliche Panzer wurden gestern
in diesen Kampfzonen vernichtet.

Im mittleren Frontabschnitt kam es nur
zu Kampfhandlungen von örtlicher Be-
deutung.

An der Front zwischen Nowo Sokolniki
und Pleskaner See scheiterten stärkere
von Panzern und Schlachtflugzeugen unterstütz-
te feindliche Angriffe in heftigen Kämp-
fen nach Abschuß von 29 feindlichen Pan-
zern. Örtliche Einbrüche wurden durch so-
fortige Gegenstöße beseitigt oder abgerie-
gelt.

Bewachungsfahrzeuge der Kriegsmarine
schossen über der Narwacht 5. deutsche

Jäger und Flakartillerie bei einem feind-
lichen Nachtangriff auf Reval 21 sowjeti-
sche Bomber ab.

An den italienischen Fronten wurden
bei lebhafter Kampftätigkeit örtliche
Vorstöße des Feindes abgewiesen und ei-
gene Stosstruppenunternehmen erfolgreich
durchgeführt. Unsere Fernkampffanterie
erzielte bei der Bekämpfung der feindli-
chen Auslastungen im Raum Anzio und
Nettuno Treffer in Munition- und Be-
triebsstofflagern. Starke Detonationen wur-
den beobachtet.

Die Reichshauptstadt war in den Mittags-
stunden des 9. 3. wiederum das Ziel eines
Terrorangriffs der nordamerikanischen
Luftwaffe. Durch das starke Abwehrfeuer
wurden die angreifenden Verbände zer-
sprengt und an einem zusammengefaßten
Angriff verhindert. Im Schutz einer ge-
schlossenen Dunst- und Wolkenschicht
warfen sie Spreng- und Brandbomben auf
verschiedene Wohnviertel und die Randge-
biete, wodurch Schäden und Verluste un-
ter der Bevölkerung entstanden. Ausser-
dem warf der Feind auf mehrere Orte in
West- und Norddeutschland wahllos Spreng-
und Brandbomben. Infolge besonders un-
günstiger Abwehrbedingungen wurden nur
durch Flak 9 feindliche Flugzeuge abge-
schossen.

In der vergangenen Nacht warfen briti-
sche Sturflugzeuge Bomben auf Orte in West-
deutschland.

In der Zeit vom 1. bis 10. 3. wurden von
Seestreitkräften, Bortflak von Handel-
schiffen und durch Marineflak 25 feindli-
che Flugzeuge vernichtet.

„Ogrodje nasprotne koalicije poka“

Dr. Göbbelsov članek v listu »Das Reich«

Berlin, 9. marca. Državni mini-
ster dr. Goebbels pripominja v svojem
članku v najnovejši številki tednika »Das
Reich«, da na nemški strani ne dajo mno-
go na reklamno vsiljivost, s katero izdaja-
na zapadna sovražnika svoje namere na
političnem in vojaškem področju.

»V tem vidimo«, piše, »prej znak slabo-
sti kakor moči, kajti, ali je sovražnik od-
ločen, da te namere ob prvi primerni pri-
loki uresniči, ali pa hoče s tem svojim cir-
kusnim krčevanjem samo nas zavajati. V
prvem primeru bi mi svetovali, da potlej
sploh ne govorim o teh namerah, dočim
stege v drugem primeru prej ali slej iz-
gubiti še poslednji prestiž. Morda pa je so-
vražnik iz političnih in psiholoških vzro-
kov prisiljen delati toliko ropota in v tem
je treba tudi iskati pravi vzrok.

Ogrodje nasprotne koalicije škripa. Edo-
bo zadovoljen se je vrnil iz Teherana v
Moskvo Stalin, ki ve točno, koliko je dan-
es vreden. In on seveda ne misli na to,
da bi si osvojil tudi le skromen kosček
zemlje v Evropi samo zato, da bi ga od-
stopil kakemu koalicijskemu partnerju ali
celo bivšemu lastniku. Anglija je l. 1939
stopila v vojno, da bi preprečila docela ne-
pomembno korekturo nemške vzhodne me-
je, ker je pač v tem videla premaknjen
evropskega ravnotežja. V tej vojni pa so
se začele majati vse meje evropske cel-
ne danes pač več ni nikogar v Londonu,
ki bi verjel, da bi po vojni utegnla Evro-
pa iz l. 1939 postati resničnost. Z eno be-
sedjo: vojna Anglija temelji na usodni tra-
gični zmoti. Kar je hotela preprečiti, se
bo stokratno poslabšalo, bodisi v nemško
ali pa boljševiško korist. Kako brez izgle-
dov in zapleten je za Anglijo postal sploš-
ni razvoj vojne, vidimo iz jezuh komen-
tarjev londonskega tiska o skoraj vseh
slovesnih političnih in vojaških dogodkih.
Nikjer ne najdemo jasne smernice ali tra-
dnega zadržanja. Predlogi, kakšen naj bo
prihodnji mir, gredo v Angliji že v tisoče.
Lest izpodblajajo kar najbolj groteskno
drug drugega in se gibljejo med idilant-
skim iluzionizmom in najglobljim pesimiz-
mom. Zgolj žide v obeh sovražnih drža-
vah se čutijo na višku položaja. Razvoj
poteka prav tako, kakor so si le utegnili
zeleti. Kateri Anglež nam še lahko d-
nes odgovori na vprašanje, kaj hoče Anglija
doseči s to vojno? Ali hoče Anglija s to
vojno znova obnoviti evropsko ravnotežje
in če ga hoče, napram komu? Ali jo Nem-
čija ograja in če bi bilo tako, potlej bi si
sicer lahko upali, da bo to nevarnost odstra-
nila z vojaškim porazom Reicha, toda, ali
ne bo v istem trenutku stopila na nemško
mesto Sovjetska zveza kot mnogo večja
grožnja? Postavimo, angleške želje se lo-
do res izpolnijo in Reich bo premagan.
Proslavljen zmagi bo trajalo v Londonu
prkone nekaj dni in ga bodo spremljale
komunistične množične demonstracije. Da-
nes vodilna Anglija bi v takšnem primeru
stala pred notranjim in zunanjim položaj-
em, ki bi ga tudi s pomočjo Zedinjenih
držav ne zmogla več kontrolirati ali celo
vplivati nanj. V tem je njen pravi vojni
problem. K temu pa še pridemo, da mo-
ra Anglija v doglednem času nastopiti svo-
jo najtežjo pot na zapadu in v zvezi s tem
mora pričakovati s strani Reicha vojske
udarce, ki bodo angleško legendo že do-
bljene vojne surovo in brutalno razrušili. Mi
izražamo svoje trdno prepričanje, je nade-
ljal minister, da bodo Anglija in Zedi-
njene države pri prihodnjem invazivnem
potoku krivavo zavrnjene od nemške vojs-
ke. Kaj pa potem? Zapadnim plutokraci-
jam preostaja potlej sicer še upanje, da bo
boljševizem premagal Reich, toda, ali to
ta zmaga tudi zmaga Anglije in Zedinje-
nih držav? Na angleških otokih se bo brž-
kone sprožil zemeljski plaz na levo in po-
tegnil v svoj vrtnec vse, kar je še anglo-
škega v Angliji. V Londonu se lahko še
tako zelo upirajo temu spoznanju, ki pa
sloni vendar na neodklonljivih dejstvih. In
znaki, ki kažejo na ta razvoj, so popolno-
ma jasni. V Londonu vidijo približevanje
v napadi in ne najdejo več nobenega lako-

da, ki bi se ga utegnili poslužiti, da bi ji
ušli. Vojna Anglije ni več vojna Anglije.
Angleška plutokracija je hotela, da bi
njeni zavezniki potegnili zanjo kostanj iz
žerjavice, sedaj pa je sama obojena, da
izvrši to vroče delo za svoje zaveznike.

Kaj moramo mi storiti v tej dilemi voj-
ne, vprašuje na koncu dr. Goebbels. Nam
preostaja naloga, da se smotno in morali-
no pripravimo na veliko krizo vojne, ki je
nujno povezana s tem razvojem. Na nje-
mno višku se bo končala vojna. Nemško
vojno vodstvo ne stoji kakor angleško pod
notranjim pritiskom, temveč mora absolut-
no svobodo delati vse ono, kar smatra za
umestno, in nemški narod gre v zadnje bit-
ke z neomajno voljo, da jih pod vsemi ok-
loščaini dobi. Od Führerja do poslednje-
ga meča stojimo vsi v strni enaj volje
in najtrše in brezpogojne odločnosti.
Noben dogodek nas ne bo mogel preseneti-
ti, kajti mi smo pripravljeni, in to, ka-
kor je znano, vse.

Ameriški pohlep po petroleju na Blžnjem vzhodu

Zeneva, 8. marca. Notranji minister in po-
oblaščenec za petrolejska vprašanja v Zedi-
njenih državah lckes je v torek zagovarjal na-
meravano ameriško gradnjo petrolejskega vo-
da preko Arabije do Sredozemskega morja. Če
ne bo Amerika dobila petrolejskih koncesij v
Arabiji, je izjavil lckes, bo bodočnost ameri-
škega naroda dokaj neugodna in bo to škodo-
valo njegovi blaginji. Po njegovem mnenju bo
bodo ameriške rezerve hitreje potrošene, kakor
pa bodo odkriti novi vireli, in Zedinjene države
ne bodo imele niti toliko petroleja, ko-
likor ga bodo potrebovale za vojno in svojo
industrijo.

Finančna konferenca dežel na Srednjem vzhodu

Ankara, 10. marca. V sredo so uradno obja-
vili, da se bo 24. aprila pričela v Kairu prva
finančna konferenca zastopnikov dežel Sred-
njega vzhoda. Predsedoval ji bo britanski mi-
nister na Srednjem vzhodu lord Moyne. Na-
men konference je doseči močnejši vpliv na
domače denarne trge ter na ta način ojačati
pritisek na arabske dežele in Iran, ki se je za-
radi vojnih dogodkov nekoliko zrahljal.

Močna obramba proti napadom na Berlin

Nov ameriški teroristični napad

Berlin, 9. marca. O strahovalnem napadu
ameriškega letalstva na Berlin v sredo popoldne
je iz Londona in Washingtona že nekaj ko-
mentarjev na razpolago.

Reuter javlja, da so nemški lovci zapletli
Američane v strahovito bitko. Brez dvoma je
izvedlo nemško letalstvo svoje napade z veli-
ko odločnostjo.

»Exchange Telegraph« piše v nekem komen-
tarju, »da so našli Američani na ogrožen
odpor nemških lovcev, nemško junatvo na je
bilo prav tako veliko kakor ob pričeti tedna«.

Agenciji »United Press« na poročajo ameri-
ški piloti naslednje: »Letalska obramba Berlina
je bila prav tako odločna kakor v ponedeljek
Protiletalska obramba je bila še ojačana in je
strahovita.«

Berlin, 9. marca. Po katastrofalnih ameriških
letalskih izgubah v letalskih bitkah 6. in 8.
marca nad severnememskim področjem se v da-
našnjih dopoldanskih urah ponovno pridri-
li ameriškega letalstva v začetki, prvi megle
ki se je razprostirala nad vso severno Nemčijo,
k strahovalnemu napadu na Berlin. Brez
razgleda na zemljo je odrgel sovražnik rušil-
ne in zažigalne bombe na stanovanjske predel
prestoletosti. Nemške sile letalske obrambe
vreme zelo oviralo, navzelo temu pa se vendar
utegnile sestreliti večje število ameriških letal.

Govor drž. ministra za gospodarstvo po radiju

Berlin, 9. marca. Državni minister za go-
sodarstvo in predsednik Državne banke Walter
Funk bo v soboto 11. marca govoril o 1945
do 20. v velikomemskem radiju o predmetu
»Naše zlato«

Nemčija — branik zapada

Pariz, 10. marca. Položaj Rumunije je očrtil
še rumunsko tiska in ravnatelj lista »Curen-
tu« Seiracu, ki se je mudil v Parizu in je te
dni govoril z zastopnikom francoskega tiska.
Po poročilu lista »L'Echo de la France« je de-
jal Seiracu, da se v boju proti boljševizmu
Rumunija naslanja na Nemčijo, ki je edna
zmožna, da se upira Sovjetski zvezi. Nemčija
predstavlja branik zapadnega sveta. Njenim
armadam se moramo zahvaliti, da so obdržale
boljševizem na vajojih. Danes namerava boljš-
evizem preplaviti vso Evropo. Zato se bo
Rumunija z vsemi silami do konca borila ob
nemški strani proti sovjetskim armadam.

Švicarski tisk o sleplini ofenzivi proti Finski

Bern, 9. marca. Švicarski tisk se dokaj
podrobno ukvarja s Finsko. Tako piše list
»Vaterland«, da je daleč od topov pač la-
ko reči, da so sovjetski pogoji mihi in da
naj Finci izrabijo ugodno priliko, sprejme-
jo te mile pogoje in izstopijo iz vojne. Po-
sebnega angleškega tisk mnogo piše v tem smi-
slu in meni, da mora biti Finski pač po-
polnoma lahko izbirati med »častnim mi-
rom« in »katastrofalno vojno«.

Tako enostavno pa tudi ni ta izbira, pri-
pominja švicarski list. Prvič ne gre samo
za mir, temveč le za premirje. Finska je
za sovjetsko-finske vojne l. 1939-40 poka-
zala zglede velikotno. To velikotno pa je
ohranila še do danes. Naj se odloči, kakor
hoče, gotovo bo Finska ostala zvesta svoji
časti in bo prej vse žrtvovala kakor svojo
čast. Na strani Moskve je volja do sile,
na strani Finske pa volja do pravice.

Helsinki, 9. marca. Kakor javlja finska
poročevalska služba, se je v sredo dopol-
dne sestal zunanje-politični odbor parla-
menta k rednemu zasedanju, na katerem
je podal zunanji minister poročilo o zuna-
nje-političnem položaju.

Demonstracije proti Churchillu v Neaplju

Milen, 8. marca. Kakor javlja Reuter, bo v
nedeljo z dovoljenjem zavznikov v središču
Neaplja zborovanje namestu desetminutne
stavke. To zborovanje zahtevajo komunisti,
socialisti in tako imenovana akcijska stranka
v Neaplju in Salerno kot protest proti Churchil-
lovi izjavi pred spodnjo zbornico 22. fe-
bruarja, ki jo te stranke tako tolačilo da
pomeni neomejeno podpiranje kralja Viktorja
Emanuela in Badoglijeve vlade.

Curtin grozi z odstopom

Stockholm, 9. marca. Min. predsednik Cur-
tin je po Reuterjevi vesti iz Canberre zagrozil
z odstopom, če bodo radurji v Novem Juž-
nem Walesu in na Južni obali nadaljevali svo-
jo štirideskno stavko. Curtin je izjavil v re-
prezentančni zbornici, da ga »prav resno skr-
bi«, ali lahko še prevzame odgovornost za voj-
no pomoč Avstralije, če bo še vedno trajal
zastoj v premogovni proizvodnji.

Poizkus atentata na vrhov- nega komisarja v Palestini

Stockholm, 10. marca. Palestinski židje
so po poročilu lista »Svenska Morgensbla-
det« nameravali izvesti atentat na britan-
skega vrhovnega komisarja v Palestini
stra Mac Michaela. Dva neznanca sta moni-
trala v angleški cerkvi v Jeruzalemu
temprarno bombo. Bila je vidna v zid in
tako pripravljena, da bi morala eksplodirati
v nedeljo med službo božjo.

V zvezi s pravdaškim očitrim poizkusom
atentata je britanska policija zaprla 20
članov neke sionistične organizacije. Poleg
tega je odkrila skladišče orožja in tajno
radijsko postajo te židovske organizacije.

Roosevelt je zadvoljen s svojimi židi

Zeneva, 10. marca. Rabina Stephen Wise in
Abraham Silver sta kot zastopnika sionističnega
pokreta v četrtki izjavila, da ju je Roosevelt
pooblastil, naj objavita naslednjo njegovo iz-
javo: »Vlada Zedinjenih držav ni nikdar odo-
bila angleške Bele knjige iz l. 1939. Predsed-
nik želi, da bi bila palestinska vrata židom
odprta.«

Ameriški bombnik

Stockholm, 10. marca. TT objavlja vest
iz švedskega vojaškega štaba, da je moralo
v četrtki popoldne v švedski pokrajini B-
ekinge znova pristati štirimotorno severno-
ameriško letalo. Desetčlansko posadko so
internirali.

Blisk je udaril nazaj v London

Zeneva, 9. marca. Ilustrirani angleški
tednik »Sphère« prinaša pod naslovom
»Blisk je udaril nazaj v London« vrsto fo-
tografskih posnetkov razdejanih, ki so jih
povzročili z dñji nemški letalski napadi na
London. Slike kažejo med drugim intenzi-
vno goreče tovarne. Ena ima napis: »Ta-
ga požara ni več mogoče pogasiti; gašilci
ga lahko le brezmočno opazujejo«. Pod
neko drugo sliko goreče tovarne prav na-
pis: »Nova silka ognja in plamenov; nem-
ških zažigalnih bomb niso mogli dovolj
naglo pogasiti; tovarna je le še goreča lu-
pina«. Nek tretji napis pa pravi: »Razen
ropotije in latev je presneto malo ostalo.«
Posledica nemških letalskih napadov na
London je tudi znatno povečanje sklenje-
nih zavarovanj družbe Lloyd Underwri-
ters, javlja »Daily Telegraph«. Pogodbe so
narasle za kakih 40 do 50%.

Silovitost obrambne bitke na jugu vzhodnega bojišča narašča

Zanosni protinapadi pri Krivem Rogu — Napadi na sever-
nem bojišču odbiti — Daljnostrelno topništvo obstreljevalo
angloameriška izkladalšišča pri Nettunu — Ameriški
teroristični napad na Berlin

Führerjev glavni stan, 10. marca. DNE.
Vrhovno poveljništvo oboroženih sil objavl-
ja:

Naš podmorniški lovec je na Crnem mor-
ju uničil sovjetsko podmornico.

Na področju južnozapadno od Krivega
Roga se nadaljuje močan sovražnikov pritisk.
Z zanosnimi protinapadi smo vrgli
sovjetske čete na več mestih nazaj in smo
pri tem uničili ali razbili močnejše sovjet-
ske bojne skupine.

V odsekih zapadno od Kirov grada, juž-
nozpadno od Zvenigorodka, južno od Se-
petovke in južnozapadno od Jampola je po-
stala obrambna bitka izredno silovita. Do-
čim so se z nadmočnimi silami izvedeni
sovražnikovi napadi na številnih mestih iz-
jalovili, je boljševikom uspelo, da so v ne-
katerih odsekih napredovali. V teku težkih
bojev smo izpraznili mesto Uman. Včeraj
smo na teh bojiščih uničili 91 sovražniko-
vih oklopnikov.

V srednjem odseku bojišča je prišlo le do
krajeno pomembnih »spopadov«.

Na bojišču med Novo Sokolniki in Pskov-
skim jezerom so se v ogorčenih borbah in
po sestrelitvi 29 sovražnikov oklopnikov
izjalovili močnejši, z oklopniki in bojnimi
letalci podprti sovražnikovi napadi. Kra-
jevne vdore smo s takojšnjimi protisilami
očistili ali zajezili.

Zaščitne ladje vojne mornarice so rad-
zaliom pri Narvi sestrelile 5. nemški lov-

ci in protiletalsko topništvo pa med noč-
nim napadom na Reval nadaljnjih 21 so-
jetskih bombnikov.

Na italijanskih bojiščih smo v živahnih
spopadih zavrnili sovražnikove krajevne
sunkne in uspešno izvedli nekaj lastnih na-
padnih podjetij. Naše daljnostrelno top-
ništvo je pri obstreljevanju sovražnikovih
izkladalšišč na področju Anzija in Net-
tuna zadelo množična in pogonska skladiš-
čišča. Opazili smo močne detonacije.

Državna prestolnica je bila v dopoldn-
skih urah 9. marca znova cilj teroristične-
ga napada severnoameriškega letalstva. Z
močnim obrambnim ognjem smo razpršili
napadajoče oddelke in jim preprečili str-
njen napad. V začetki nepretrganih obklo-
v in megle so vrgli rušilne in zažigalne bom-
be na razne stanovanjske okraje in obroh-
na področja, zaradi česar so nastale škoda
in izgube med prebivalstvom. Poleg tega
je vrzel sovražnik brezglavni rušilne in za-
žigalne bombe na več krajev v zapadni in
severni Nemčiji. Zaradi izredno neugodnih
obrambnih pogojev je samo protiletalsko
topništvo zabilo 9 sovražnikovih letal.

V pretekli noči so vrгла angleška moti-
la letala bombe na kraje v zapadni Nem-
čiji.

V času od 1. do 10. marca so pomorske
odluce, protiletalsko topništvo na krovu tr-
govskih ladij in mornariško protiletalsko
topništvo uničili 25 sovražnikovih letal.

Trajni težki boji na vzhodnem bojišču

Novi sovražnikovi poizkusi proboja so se izjalovili — Pomembni
obrambni uspehi v srednjem odseku vzhodnega bojišča

Berlin, 10. marca. DNE. Kljub stalnemu do-
vajanju svežih sil in več ugovim sunkom v do-
sledni mirnih odsekih, so se tudi 8. marca izjal-
ovili vsi boljševiški poizkusi proboja. Sovražnik
je znova silovito napadel na južnovzhodnem bo-
jišču, da bi prebil frontni lok med spodnjim
Dnjeprom in Dubnom tako z vzhoda pri Kriv-
nem Rogu in Kirovgradu kakor s severa s po-
dročij pri Zvenigorodki, Sepeetovki in Jampolu.

Južnozapadno od Krivega Roga so ob In-
gulcu vdrl boljševiki kljub izgubi 12 oklopni-
kov pridobili še nekaj ozemlja. Zapadno od
Kirovgrada so boljševiki obnovili svoj napad,
ki se jim je ponesečil v torek. Podvojili so
število napadajočih divizij in jih podprli s 30
oklopniki, kljub večji uporabi sil pa so se vsi
boljševiški napadi v hudih borbah izjalovili.

V odseku pri Zvenigorodki so sovjetske čete
pritslake zopet na široki fronti proti nemškim
črtam, nemške čete pa so prehajale vedno zno-
va v protisunkne, s katerimi so odbijale nepre-
stane močne ruske napade.

Podobno sliko so kazali boji na področju pri
Sepeetovki in južnozapadno od Jampola. Boljš-
eviki, ki so jih Nemci zadržali na vzhodnih
zapornih postojankah vdomnega področja, so
poizkušali uničiti odprmo črto z juga, toda
tudi tu so nemški pešci in oklopniški oddelki
prestregli in vrgli nazaj boljševiške napadalne
skupine. Tudi sovražnikovi oddelki, ki so z
več kilni prodrali proti jugu, so po malenkost-
nih osvojitvah ozemlja naleteli na silovito
obrambo. V sem in tja valajočih bojih so
morale sovjetske čete opustiti nekatere postoj-
anke, za katere so bili plačili izredno visoko
ceno. Drugod so poizkušali, da bi prišli dalje
proti jugu in jugovzhodu. V sled napadov in
protinapadov so se v vsem južnem odseku
vdomnega področja razvili hudi oklopniški boji,
v katerih so čete nekega nemškega oklopniške-
ga zbora z 42 novimi sestrelitvami povečale
število bojnih voz, ki so jih uničile od 4. marca
dalje, na 150. Nadaljnjih 20 oklopnikov, 4
protitančkovske topove in kakih 120 vozil so
uničili s svojimi bombami bojna in strojno-
glavna letala, ki so se udeležila bojev na zemlji.

V srednjem odseku vzhodnega bojišča so ob-
novile sovjetske čete poizkuse, da bi prebile
fronto, zlasti ob avtomobilski cesti Smolensk—
Orša. Zaradi nenestanih hudih topniških bo-
jev je vse ozemlje polno lijakov. Nemške čete
so vedno znova popravljale strelske janke, ki
so jih sovražnikove granate popolnoma izrav-
nale. Napravile so tamkaj nove obrambne po-
stojanke in čeprav so morali stati grenadri
često do gležnjev v ledenomrzli brozgi kopne-
čega snega, so vendar odbili vse sovražnikove
napade. Čeprav so v izpremenih polnih bojih
včasih zebili kako višino in jo morali zopet
osvojiti nazaj, je do večera glavna bojna črta
prša zopet popolnoma v nemško posest, neko
v sosednjem odseku nastalo vrzel pa so Nemci
zamažili.

Razen ob avtomobilski cesti so dosegle nem-
ške čete v srednjem odseku lep pomemben
obrambni uspeh tudi vzhodno od Krivega Po-
izjalovljenju poizkusov proboja, ki so jih pod-
vezeli prejšnje dni med Bereznjo in Dnjeprom,
so boljševiki prečeli svoje sunkne dalje proti
severu in napadi vzhodno fronte pri Čausih
s kakimi petimi, v dveh napadnih klinih
zbranimi divizijami. Kljub večkratni ponovitvi
sunkov so nemške čete, ki so očistile vse vdore,
tudi tu obdržale svoje črte v polnem obsegu.

Letalstvo je obrambne boje podpiralo in je
poleg tega bombardiralo še kolodvor v Sarohi,
kjer se je vnelo mnogo vlakov, ter mostove
preko Bereznje.

V severnem odseku so živeli boji na po-
ročju severnozpadno od Nevelja. Severno od
Pustike je obnevil sovražnik po dovozu svežih
sil svoje probojne poizkuse, vendar je dosegel
le en krajevni vdor, ki pa je bil takoj zajezjen.
Južnovzhodno od Ostrova in severno od Peko-
ra so latviski prestovoljni oddelki SS in nem-
ski grenadriji odbili več sovražnikovih napadov
v moči bataljonov. Pri tej priliki so uničili 4
oklopnike. Na področju pri Narvi je lastni
nemški narod kljub silovitim sovjetskim pro-
ti-napadom dalje napredoval. Te dni je odstav-
la tamkaj se borila 20. avtomobilska brigada 86
obe predmostji, ki sta nastali v februarju. Tudi

boljševiki so napadli na več mestih, vendar so
se vsi ti napadi izjalovili ob istočasni izgubi
14 oklopnikov. Njihova pehota, ki se je zrušila
po večini že v ognju pred nemškimi črtami,
je imela hude krvave izgube.

Preokret na Goriškem

Naraščajoč odpor prebivalstva proti komunističnemu tolovajstvu — Vedno več skrivačev — Tudi meščanstvo spregleduje

Gorica, 8. marca. Najbolj zgovoren dokaz o naraščajočem komunističnem terorju na goriškem podeželju, o čemer je »Jutro« že parkrat pisalo, je čedalje večje število beguncov z dežele, ki jih srečujemo v mestu in ki so srečni, da so se rešili tolovajske streljavice. V zadnjem času so namreč gozdni tolovaji spet začeli s prisilno mobilizacijo, ki pa jim uspeva še manj, kakor jim je od začetka prostovoljna. Mladenci, ki so že preizkusili »sladkost« bivanja med tolovaji in so se na lastne oči prepričali o »narodnem« in »svobodnem« ozadju OF, se v gozdove počnejo več vrniti. Niso redki primeri, ko se posamezniki postavijo izsiljevalcem celo po robu, največ pa jih odide na skrivnem od doma in se ali skrivajo ali pa preda-jo oblastem, samo da se spravijo na varno. Tako se tudi na Goriškem razširja po-jav skrivačev, o katerih smo čitali v ljubljanskih listih.

Odpor proti gozdnemu terorju pa se z dežele prenaša tudi že v mesto, kjer za ljudstvom bolj in bolj spregleduje tudi meščanstvo. Dotlej je še pred kratkim velika večina verjela samo temu, kar so zaradi agitacije zatrjevali komunistični agenti, je zlasti zverinski množestveni umor v Cerknem odločno vplival na mišljenje meščanstva. O vsakem dogodu zunaj na deželi sta danes tudi že v Gorici najmanj dve verziji, kajti ljudje so po desetih izkušnjah vendarle prišli že do tega, da komunistični lažem ne nasedajo več na slepo. Zlasti inteligenca je že spoznala komunistično igro, ki se pleče za »narodno« krinko OF; zato čedalje bolj kritično motri vse pojave in dogodke ter skuša najti do njih svoj poseben odnos, kakor ta najbolj odgovarja interesom slovenskega življa na Goriškem.

Ta preokret nam potrjuje v zadnjem času več značilnih manifestacij našega podeželja in goriških razumnikov. Po njih lahko sodimo, da stopa goriško ljudstvo na posled vendarle na prava narodna pota in da hoče odsej voditi izrazito realistično politiko, in to ne glede na pritisk tolovajev, ki zaradi svojih brezobzirnih in protinacionalnih dejanj čedalje bolj izgubljajo na terenu. To seveda utira pot vsem onim treznim in razsodnim ljudem, ki si prizadevajo, da bi kar najbolj zavarovali resnične interese našega ljudstva, ki si želi samo mirnega življenja in ohranitve na svojih zemlji. Zato odklanja nemiselnost in neodgovorna početja gozdnih krivalkov in zahteva tudi od svojega razumnika kroga, da se odločno postavi na stran ljudstva.

proti vsem samovoljnim vodnikom in krivim prerokom, ki potiskajo ves slovenski narod v pogubo. Ko je razsodni kmet iz goriške okolice slišal, da se je pretežni del goriške inteligence postavil proti gozdnim tolovajem in obsodil njihovo delo, obenem pa storil vse možne korake, da ubogo ljudstvo zaščiti pred novimi nasilji, je radostno vzkliknil: »Hvala Bogu, naposled vendar! Zdej vsaj vemo, da nismo sami in da je z nami tudi inteligenca.«

To so prva zanesljiva znamenja, ki kažejo, da se je na Goriškem v zadnjem času izvršil značilen preokret v splošnem razpoloženju, preokret, ki nam jamči, da bo odslej pripadala beseda samo zdravim in poštenim ljudem, ki bodo svoje ljudstvo vodili po poti njegovih resničnih koristi.

J. B.

Videmski nadškof

proti tolovajem

Tržaški »Piccolo« javlja iz Vidma.

V zadnjem času so tolovaji odpeljali nekoliko duhovnikov videmske dijece. Vlomili so ponoči v župnišča ter jih odvedli s seboj v gozdove. Videmski nadškof je kasneje prejel grozljivo pismo v obliki nekakšnega ultimata, v katerem je vodstvo tolovajev zahtevalo, naj nadškof prekliče svojo cerkveno naredbo, da se padlim tolovajem ne sme dovoliti cerkveni pokop. Ako nadškof ne bi opustil svoje borbe proti razbojnikom, bodo ujeti župniki pomorjeni.

Videmski nadškof je na to grozljivo pismo odgovoril javno z lece. Dejal je, da je s ponosom in z bolestjo zvedel za to razbojniško grozno. To je zanj znak, da so samo kolovodje tolovajev, med katerimi je mnogo tujcev, proti cerkvi in duhovnikom, dočim široki sloji ljudstva še vedno uvažujejo besedo svojega nadpastirja. Nadškof je nadaljeval, da ga ne bo nikakršna prošnja tolovajev spravila s pravičnega pota ter pozval tolovaje k pokorščini do cerkve.

Kar pa se tiče usode odvedenih duhovnikov, je dejal nadškof, sem jim blizu s svojimi molitvami. Katoличski cerkev je imela mnogo mučenikov. Tudi s.daj odvedeni duhovniki ne bodo zatajili svoje vere in bo lo pogumno prenesli svojo usodo kot pravi pastirji duš. Ako bi tolovaji res imeli žalostni pogum, da bi pomorili ujetih duhovnikov, bodo doživeli odpor ljudstva, karšnega si gotovo ne predstavljajo.

Gospodarstvo

Prehrana v Jadranskem primorju

Vodja oddelka za kmetijstvo in gozdarstvo pri vrhovnem komisariju za Jadransko primorje Reinhold Huber je objavil v tržaški »Deutsche Adria Zeitung« članek pod gornjim naslovom, iz katerega posnemamo naslednje:

Za pravilno oskrbo Jadranskega primorja je najprej potrebno povečati proizvodnjo živil. Na področju Jadranskega primorja je rastlinska proizvodnja v splošnem zadovoljiva, zlasti pridelek žita kaže, da sta obdelava zemlje in gnojenje v redu. Pridelek krompirja na hektar pa je pod povprečjem Nemčije in tudi površina, posajena s krompirjem, je zelo majhna. Četudi krompir v okviru celotne prehrane v Jadranskem primorju ne zavzema tako važne vloge kakor v Nemčiji, je treba pridelek krompirja povečati, in sicer tudi zaradi tega, ker nam da krompir na hektar največji donos hranilnih vrednot. Pridekovanje sočivja je razmeroma dobro, vendar se mora tudi na tem področju doseči razširjenje proizvodnje. Pri potrošnji krompirja in sočivja se bo moralo prebivalstvo v pogledu prehranbenih običajev prilagoditi novim potrebam.

Drugačen je položaj v živinoreji, ki precej zaostaja. Zlasti mlečnost krav ne zadovoljuje. Na področju živinoreje se mora v prvi vrsti ugotoviti, katere pasme živine so za posamezna področja najprimernejše, da se doseže največja kombinirana proizvodnja mleka in mesa. To so sicer naloge bodočnosti, ki jih na danes ne smemo prezreti. V sedanjem trenutku pa je treba posvetiti največ pozornost večji proizvodnji mleka. Če je mlečnost krav v mnogih primerih zelo majhna, je to pripisati okolišnosti, da se krave pogosto uporabljajo kot vprežna živala. Vsaj krave mlekarice je treba osvoboditi od dela na polju. Tudi je v škodo proizvodnji mleka, če se teleta prodolgo pripuščajo in se razmeroma pozno koljejo. V tem pogledu bo potrebna temeljita sprememba. Klav na teleta se morajo v četrtem tednu brezopojno zaklati. S tem bodo znatne količine mleka oproščene za ljudsko prehrano. Za povečanje mlečnosti krav je važno tudi zboljšanje proizvodnje krme. Z vsemi silami pospešiti gradnjo silov za zeleno krmno. Posebno važno je razširjenje svinjereje, ker so dani za to vsi potrebni pogoji. Razširjena gojitve svinj lahko zmogeljo znatno zboljšane preskrbe s mesom in mastjo. V svinjereji se da v razmeroma kratkem času doseči pomembno povečanje proizvodnje. Koliko v sedanjem vojnem času ni mogoče v polni meri kriti potrebe umetnih gnojil morajo kmetje temveč pozornosti posvečati hlevskemu gnoju.

Oddaja pridelka

Razmere glede oddaje pridelka za splošno preskrbo so bistveno slabše. V čisto organizatoričnem pogledu so sicer ustvarjeni potrebni pogoji, kar se tiče centralnih organizacij. Slabo pa stoji z organizacijo zajetja proizvodnje v podeželskih občinah. Da zajetje pridelka ne funkcionira, kaže že sam obstoj črne borze, ki se v desetdesetnem obsegu ne bi mogla razviti, če bi bila organizacija oddaje v redu, ker potem ne bi bilo blaga za črno borzo. Na ugovore iz širokih slojev prebivalstva, da brez črne borze ne bi bilo mogoče živeti, ker so obroki nacionarnih živil preizkušili, ugotavlja Reinhold Huber, da bi se pri popolnem zajetju vseh živil, ki se danes trgujejo preko črne borze, ta živila lahko pravilno razdelila. Glede na pogoste pripombe, da je treba najprej povisati obroke in potem onemogočiti črno borzo, podarja Reinhold Huber, da je treba najprej odstraniti črno borzo, s čimer bodo zajeta ona živila, ki so potrebna za povisjanje živiliških obrovov. Črna borza vrhu tega povzroča trajne socialne napetosti, kajti le oni, ki imajo dovolj denarja, se lahko v dovoljni meri oskrbi z živili. Iz tega sledi, da je popolno zajetje pridelka najboljšo sredstvo za pobijanje črne borze. Zato bo treba najti pota in sredstva za pravilno oddajo pridelka. Dolžnost vsakega posameznika, tako proizvajalca kakor potrošnika pa je, da sodeluje za uresničenje tega načrta.

Razdelitev živil

Če se določijo boljša proizvodnja in pravilno zajetje pridelka, tedaj bo mogoče tudi živila bolj pravično razdeliti. Pri tem je upoštevati vrhovno načelo, da mora dobiti največje obroke oni, ki najtežje dela. V tem pogledu je sicer organizatorično vse v redu, v praksi pa se kaže stvar drugače. Danes je še vedno tako, da imajo oni, ki imajo največ denarja, tudi največ živil, čeprav v večini primerov najmanj dela. Krivda je zopet na črni borzi, kjer si ljudje, ki imajo dovolj denarja, lahko kupijo brez kontrole živila po visokih cenah.

Nadaljnja zahteva je za tem, da se prebivalstvu o pravem času in v polnem obsegu omogoči nakup nacionarnih živil. Le potem bo ustvarjeno tudi popolno zaupanje v oskrbovalni sistem na podlagi živiliških zakonnikov, kakor je v Nemčiji. Tako pravilno funkcioniranje oskrbe pa se da doseči, če sta v redu proizvodnja in zajetje pridelkov. Zaupanje v oskrbovalno gospodarstvo bo nastopilo, če bo zavladala stroga disciplina na vsem področju oskrbovalnega gospodarstva. Docela nemogoče je stanje, da se odredbe v širokih slojih ne upoštevajo ali izigravajo. Zato se morajo obrbovalni predpisi posebno strogo izvajati in kršitve takoj kaznovati. Če bo dosežena popolna oddaja presežkov kmetijske proizvodnje in če bo razdelilni aparat do zadnjega korekten bo mogoče oskrbovalno gospodarstvo na Jadranskem primorju urediti na splošno zadovoljivo vsega prebivalstva. Pogoji za doseg tega cilja pa je, da vsi sodelujejo in se s polno disciplino podrejo predpisom.

GOSPODARSKE VESTI

== Napredek dankega kmetijstva. V zadnjih letih se je na Danskem kisanje krme v silih v izrednem obsegu razširilo. Dobro izkušnje, ki so se pokazale pri krmiljenju živine s kisano krmo, so napotile številne kmetovalce, da so si zgradili sila. K temu so pripomogli tudi prispevki, ki jih je v ta namen dala danska vlada. V letu 1942. je bilo na Danskem 15.100 kmetov s sila, v lanskem letu pa je to število naraslo za 50%, tako da je bilo ob koncu leta 21.600 kmetov, ki so imeli na razpolago sila za kisanje krme. Ker se v kisani krmi bolj ohranijo hranilne snovi, je kisanje pripomoglo, da se je zopet razširila živinoreja in da se je povečala mlečnost krav. Danska je pred vojno uveljavila znatne količine krme iz močevstva in je morala zaradi pomanjkanja krme zmanjšati številčno stanje živinoreje. Uvedba kisanja pa

Pamet in srce

Radljski govor direktorja Drame Cirila Debeveca

V četrtek zvečer je v okviru predavanj Zimske pomoči govoril direktor Drame g. Ciril Debevec. Izvajal je:

Današnjemu človeku, ki je po svoji skrajbi bi rekel, nesrečni naravi tako ustrojen, da je hkrati raznižljanju, je priduži kakor Hamletu, ki toži: »Svet je iz tira...«

Današnji svet je ves iz tira, iz reda, kakor da je dvignjen iz tečajev. Osnovna čustva so omajana, stara doganjanja postajajo dvomljiva, nazori se spreminjajo, razmerja se menjavajo, davni zakoni padajo, stara pravila izgubljajo veljavo — skratka, svet se premika s silo, ki je preprosti um ne more domesti. Oblike vsega svetovnega dogajanja so zavele skoro nadnaravne in izvennaravne mere. Strahote so nam vsem tako blizu, da jih naše oko ne more več pregledati, grozote tako strašne, da jih uho ne more več dojeti, dogodki tako težki, da jih naš ubogi duh ne more v celoti zavestno več zajeti, pretehtati in oceniti.

Zemlja bobni, zemlja gori, človek se koplje v krvi.

Godi se vse, kakor je pisano že v sv. pisnu: »Vstal bo narod zoper narod in kraljestvo zoper kraljestvo; veliki potresi bodo in krute bolezni in lakota po mnogih krajih... In znamenja bodo na soncu in luni in zvezdah in na zemlji bo med narodi...« In zmeda zaradi šumenja morja in valov. In ljudje bodo koprnili od strahu in pričakovanja tega, kar pride nad ves svet: »kakaj nebeske sile se bodo majale.«

Neusmiljena in nedoumljiva usoda je zvrnila tudi nad našo malo in skromno domovino vrhuno mero gorja in trpljenja. Razplamtela je sila temnih strasti — v našem narodu samem je vzkliklo in bujno poglavo satansko seme sovraštva in tako smo v tem času obsodeni, da doživimo morda najstrašnejšo fazo v svoji zgodovini, da se med sabo preganjamo, požigamo, koljemo in morimo. Privedne moči in stvariteljske darovitosti samega Cankarja bi bilo treba, da bi nam — tudi on morda samo v jecljavih besedah — zamogel opati stvari, ki jih nam povprečnim ljudem ni dano izreči in opati. Je v prejšnji vojni je zavzdihnil pesnik v svoji žalni tožbi: »Milost božja, kaj se je primerilo v teh silnih časih. Gruda molči, ta naša gruda, ki je nekoč tako veselo in glasno prepevala z nami! Ne gane se; nobena prošnja, noben klic je ne vzdrani. Tudi nebesa molče: v vsej svetlobi svoji so ledena in neprijazna. Gozd ne šumi več, tiho je polje, škrlanci so obnemeli. Ta vesoljna tišina je vsa prevzeta z breznočno žalostjo; življenje ne sope več, vse je okamenelo, mrtvo.«

Svet je v ogromni tvorni stiski. A še ogromnejša stiska je duhovna. V duhovnem svetu je napaka. V duhovnem je bolezen. V ta svet in samo v ta bo treba seči in tam pomagati, če bomo hoteli, da bo človeštvo sploh še kdaj okrevalo in ozdravelo. Samo v duhovnem smislu je ta brezdanja, preko vsega sveta zavajajoča ranja nezmožna ugotovitvi in ozdravljenju. Druhi načinov in druge poti ni.

Kjer in kadar je kje hudo, tam in takrat se javi hkrati tudi potreba po pomoči. Najboljša pomoč seveda je še vedno tista, ki prepreči, da se hudo sploh povzroči. Če pa je kje in kadar je gorje že neizogibno, tedaj je važno, da pomagamo hitro, izdatno in, kar je najvažnejše, da pomagamo bistveno. Razna mamila sredstva, razni hladilni obkladki so pol manj dragoceni kakor pa tista, res da redka, a zato tem zlahtnejša in tem bolj učinkovita sredstva, ki povzročijo, da se trpljenje odstrani in da se rana za trajno in celostno zaceli. V vseh kritičnih trenutkih v življenju, v rasti in razvijanju človeštva, je bilo treba posegati vedno znova v edini vir vseh bolečin in vseh radosti, v edino vrelco vseh bolečin, a tudi vsega zdravja — v to našo ubogo, tolikrat zasmejavano, zančevano in zatejavano siroto, v edino neprijemljivo, a tudi nemilnivo, v človeško dušo.

Za zdravstvo duš pozna človeška družba prvenstveno dva polika. To sta: duhovnik in umetnik. Pravi duhovnik in pravi umetnik: Duhovnik, ki ustvarja v svojem delu toliko lepote, da sam ne ve, da je že ob-

enem umetnik, in pa umetnik, ki v svojem delu izžarja toliko duha, da sam ne ve, da je hkrati duhovnik. Duhovnik in umetnik, ki jima je po bistvu, ne po namenu, edim in zadnji cilj: dobrota. In ta dobrota je — kadar koli in kjer koli — najlepša in tudi najpravičnejša pomoč. — Iz dijaških let še mi je ostal v spominu preudečni pojav kneza Miškina v Dostojevskega znamenitem romanu »Idiot«. Mno go je bilo lepih ur, še več je bilo hudih, ko me je spremljal in mirno ob meni stala ta tiha, z notranjim bleskom tako ožarjena podoba. Ne vem natanko, mislim pa, da sem prav v istem delu prvič naletel na besedo »srčna pamet«. Te besede nisem nikoli več pozabil. Prevzela me je vsega. Vselej se mi je v močgane in v srce. Premišljal sem in ždel in v duhu zavidal srečnega človeka, ki bi bil tako prekrasno rojen in ustrojen, da bi imel v srcu pamet in v pameti srce. Zame, ki imam, kar se zavedam, oprava z gledališčem, je bil preskok kaj hiter in preprost: kako bi bilo, če bi pripravljali in gledališcu in z gledališčem ljudi, ki bi z močjo umetnosti dajali in sprejemali to dvoje, kar je za vse dežele in tudi za vse čase najnujnejše in hkrati najvažnejše, namreč: srce in pamet?

Zahtev so visoke. Ta svojstva, zlasti v harmonični združitvi, so redkost.

In vendar mislim, da bi ju pravo gledališče moralo imeti. Da pravega gledališča brez teh dveh svojstev sploh ne more biti. Naloge današnjih gledališč, in zlasti našega, gotovo niso prvenstveno igralski slogi: »misticizem«, »realizem«, »mehanizem«, »konstruktivizem« in drugi taki izumi; tudi niso pretežno važni slepivi, samo navidezno umetniški nareki ali nečimerni, malenkostni, nestvarni pohlepi po zunanjih učinkih — ne, važni in bistveni, v pravem smislu pomoči in zmožni in plodoviti so edinele zdravilni žarki čudežne toploti dobrotnega, preprostega srca in zdrave, bistre ter vedre pameti.

Živo srce, ki goriko čuti trpljenje sočloveka, ki utripuje v strahu in skrbah za svoje bližnje, ki se zakrknjeno ne zapira, temveč se smejeje, četudi z lastno bolečino odpira in dovaja svojo lastno kri v uteho in tolažbo vsem, ki so v pomanjkanju in bedi pomoči potrebni. Srce, ki ni ne otroče in ne vzhlujoče, ki ni solzavo in mehkuzno, ki ni ne lažno, ne hinavsko — temveč srce, ki je krepko, odkrito in iskreno, ki hoče in tudi dela za vsako ceno dobro, pri čemer mu pomaga vedno tisto, kar je tako preprosto, pa vendar tako redko, namreč: pamet.

Pamet, ki nima suhih, bledih lic in ne razkrajajočih oči strupeno zelenega razuma, ki nima slepe jeze, besa, sovraštva in aspuha, temveč pamet, ki je kot dobra žena in še bolj dobra mati, kateri je edina skrb, da bi bilo vse dobro in lepo, ne pa, da bi bilo vse slabo in grdo. Pamet, ki ne tehta, preudarja, sklepa in odloča samo z golim, mrzlim in neprijaznim umom, temveč ki razvleže poslušati tudi glas tistega organa, ki ga v našem govoru imenujemo pač: srce.

Gledališče, posebno pa današnje, mora mnogo dajati. Dajanje je naša usoda in tudi naš poklic.

Kdor mnogo daje, ta mora mnogo imeti. Ne vem, kako smo s srcem. Gorje nam, če smo revni. Ne vem še, koliko ga imamo. Vem pa, da bomo dali vse, kar bomo zmogli.

Ne vem še, kakšna je naša pamet. Gorje nam, če je slaba. Ne vem še za zalogo. Vem pa, da bomo dali vse, kar jo imamo. In če bomo v tem vsaj nekoliko uspešni, če se bo to naše dajanje le nekje v dobrem smislu poznalo, potem bomo mirni in nam bo vsaj za spoznanje odleglo. Zavedati se bomo, da je v okviru Zimske pomoči tudi naše gledališče skromno prispevalo po svoje in imeli bomo občutek, ki si ga moramo šele prislužiti, ki pa je za nas poleg srca in pameti

najvišja dragocenost in ki se imenuje: čista vest.

Boji na južnem Pacifiku

Japonci napadajo — Siloviti boji z Američani, ki so se izkrcali pri Talaseji

Tokio, 10. marca. Z nekega japonskega oporišča na južnem Pacifiku poročajo, da so pričele japonske čete napadati sovražnikove sile na letališču Hayne na otoku Los Negros v Admralski skupini. Sovražnikova ojačenja kakih 1.000 mož, ki so opremljena s težkim orožjem in v zaščiti velikega števila manjših tankov, poizkušajo na široki fronti ustaviti japonski napad. Japonske čete so doslej uničile nad 10 bojnih voz in so zadale sovražnikovim četam izgube kakih 250 mož.

Japonska letala so v četrtek zjutraj z bombardirala munijsko skladišče ob robu letališča Hayne.

Japonska posadka v Talaseji na polotočku Williamu (Nova Britanija) se sedaj bori s sovražnikovimi silami, ki so se v torek izkrcali pri Talaseji. Izmed 4 bojnih voz je kmalu po izkrcanju 3 izločila iz boja.

Skrbi Cankajškove vlade

Šanghaj, 9. marca. Resna nesoglasja med zaveznikiškim generalom Mountbattenom in Stillwellom o vodstvu vojnih operacij v Burmi zelo vznemirjajo vse angleški tisk, javlja ameriška agencija »Associated Press« iz Cungkinga. Cungking mora priti do prepričanja, da je še zelo daleč že dolgo

prilakovana ofenziva v Burmi. Medtem ko ameriška mornarica napada na Pacifiku, se pojavlja vprašanje, kje je angleška mornarica, ki jo Mountbatten z vsu pravico zahteva za učinkovito ofenzivo. Poročilo končuje z ugotovitvijo, da bi zopetna osvojitve Burme imela poleg vojskega predvsem psihološki in gospodarski pomen, ter pri tem ponovno opozarja, da predstavlja kitajski gospodarski položaj ob sedanjem stalnem naraščanju cen povod za resno zaskrbljenost kitajskih oblasti.

Kitajci poklonili

62 letal Japonski

Peking, 10. marca. V sredo so na pekinškem letališču svečano krstili 62 vojnih letal, ki jih je japonsko in kitajsko prebivalstvo na severnem Kitajskem postarilo japonski vojski, 43 letal bo prejela kopna vojska, 28 pa mornarica. Dar obstoja iz lahkih bombnikov, lovcev, letal za nosilce letal itd. Ob tej priliki so japonska letala preletela letališče in tako svečano manifestirala naraščajočo japonsko moč v zraku.

Anglija potrebuje Indijce

za topovsko hrano

Bangkok, 9. marca. Vrhovni poveljnik čet v Indiji razpravlja o nujni potrebi indijskih novincev za indijsko vojsko, kar je že pred nekaj leti v Lucknowu omenil generalni major Hammond. Vrhovni poveljnik je govoril dijakom muslimanskega vseučilišča in dejal, da potrebuje mnogo mladih ljudi, ki se naj bi prijavili »zaradi grozeče nevarnosti«. Sedanje število novincev je nezadostno in dokaj nižje kakor prejšnja leta.

Indijski krogi v Bangkoku izjavljajo, da se mora velik padec v javljanju novincev pripisovati vedno večji narodni zavesti indijskega prebivalstva, ki se pač ne more več za naprej boriti za angleške koristi. Britanci pa je k temu zadržanju Indijcev mnogo pripomoglo tudi zmagovito oboje narodne vojske na arabskem bojišču.

Boljševiki prinašajo zgolj trpljenje in smrt

Lvov, 9. marca. Iz vseh slojev in krogov galicistijskega prebivalstva sprejemajo te usodne dni generalni guverner v Krakovu, guverner v Lvovu in drugi nemški oblastniki pisma in resolucije z javnih zborovanj. Vedno znova poudarja prebivalstvo na številnih zborovanjih, da se bo z vso močjo uprlo boljševizmu, ter izjavlja svojo pripravljenost za lojalno sodelovanje z nemškimi oblastmi. »Vemo,« pravi neko pismo z zborovanja nekega ukrajinskega poljedelskega okrožnega združenja, »da nam bodo boljševiki prinesli zgolj suženjstvo, trpljenje, smrt in opustošenje. Nismo še pozabili naših umorjenih ali v Sibirijo odgnanih rojakov in rane, prizadete z vsemi temi grozovitimi ukrepi, še vedno niso zaceljene v našem narodnem, kulturnem in gospodarskem življenju.« Celotno vseh vseh se je te dni zbralo na tisoče mož in žena k učinkovitim demonstracijam proti boljševiškem gospodarstvu.

Borba za obstoj

Bratislava, 9. marca. Pod naslovom »Svoboda ali sužnost« piše list »Gardista« v četrtek v uvodniku: »Ogromen stroj, s katerim si prizadevajo predreti bojišče Nemčije in njenih zaveznikov, so postavili moskovski mogotci, da bi napadli in boljševizirali evropske narode. Nemčija je spoznala delo sovjetskih komisarjev in nevarnost. Kako je ta velika, se vidi iz zadržanja Anglije in Amerike, ki sta prisilili svojega poljskega in druge zaveznike k samomoru, ter tudi iz primera Finske, katero sta pripravili izročiti Sovjetski zvezi na milost in nemilost. Tako preostaja Evropi, kakor zaključuje list, zgolj samopomoč, namreč, neizprosnostna borba za biti ali nebiti.«

Trije nepoškodovani ameriški oklopniki zajeti

Berlin, 6. marca. Na bojišču pri Cassinu so te dni nemški udarni topničarji zaplenili tri ameriške oklopnike. Oklopniki so v temni noči vdrli v kraj, obstali med hišami in niso prav vedeli, kam naj bi se obrnili. Trije nemški topničarji, nadporočnik, stražmojster in podčastnik, so izstopili iz svojega oklopnega stolpa, se prebili skozi kleti in razvaline k sovražnikovim oklopnikom in vrgli ročne bombe. Vse tri posadke so izstopile in so Američani takoj dvignili roke, toda motorji oklopnikov so še delovali. Nemški vozači so pohiteli k njim, nekaj prijemov z roko, in že so oddrli oklopnike, toda z nemškimi posadkami k nemškimi četam.

Premogovna stavka

v Angliji se širi

Zeneva, 9. marca. »Manchester Guardian« objavlja, da se je premogovna kriza v Angliji znova zaostila. V Monmouthshiru stavka sedaj 8000 rudarjev. 13 rudnikov je ustavilo delo. Pogoji tega se nadaljuje stavka v Durhamu, zaradi katere je samo v zadnjem tednu nazadovala premogovna proizvodnja za kakih 40 do 50 tisoč ton.

Stockholm, 9. marca. Po Reutersjevi vesti se premogovna stavka v Walesu vedno bolj širi. Število rudnikov, v katerih je ustavljen obrat, se je zvikalo na 165 in od skupnih 100 tisoč rudarjev jih stavka že 85 do 90 tisoč. Pri Swansea, kjer doslej še niso stavkali, je v četrtek ustavilo 14 rudnikov delo.

Glavni strokovni voditelji rudarjev so v četrtek izjavili, da so bili podvrženi vse, da so rudarji vrnejo na delo, da ne bi proizvodnja, ki znaša 75000 ton na dan, šla v izgubo.

Darujte za Zimsko pomoč!

Boljševiški agitator razkriva

sovjetske metode

Atene, 9. marca. Atenska poročevalska služba priobčuje poročilo bivšega organizatorja neke komunistične organizacije z imenom Katroulis, ki opisuje, kako so nastopali boljševiški agenti s ponarejenimi izkaznicami kot častniki vojske na Srednjem vzhodu pri mladini ter jo pod krinko osvobodilnega boja pridobivali za vstop v »rodoljubne« organizacije. Ko so se čutili dovolj močne, so odvrgli krinko. Uporabili so takoj metode Sovjetske Rusije, zapirali »reakcijske« meščane in jih pomorili.

Katroulis je opisal več takšnih grozovitosti s točno navedbo krajev in imen žrtev boljševiškega terorja. Opisal je n. pr. razmere v nekem komunističnem zbiralnem taborišču, kajo so bili ujetniki vrženi v nek prepad Tavgoseta in so kmetije pri oranju našli trupla umorjenih meščanov. Vasi, v katerih so se kmetje branili nuditi tolpam pomoči, so komunisti kratkotalno požgali, cerkve so oskrnili in hodili po svetih podobah.

Ostro zasledovanje

tolovajskih skupin

Berlin, 9. marca. Neprekinjeno zasledovanje komunističnih tolovajskih skupin na zapadnem Balkanu po nemških oddelkih je ponovno dovedlo, da so posamezne ostanki tolp poizkušali preko Jadrana uiti v južno Italijo. Nedavno je bilo pri poizkusu pobega v južno Italijo zajetih 150 tolovajev, sedaj pa je bila ponovno na obali po kratkem boju prisiljena skupina 44 tolovajev k predaji.

Anglija ne bo dolgo izvoznica premoga

Zeneva, 8. marca. »Daily Mail« napoveduje v nekem članku nezadržan prepad Anglije kot industrijske veselice, če ji ne bo uspelo povečati angleških premogovnih zalog. Pri dosegljivi porabi bi bili v 75 letih vsi angleški premogovniki izčrpani. Anglija je v zadnjih desetih letih izredno potratno gospodarila s svojim premogovnim bogastvom ter bo kmalu morala prenehati z izvozom premoga.

Kratke vesti z vsega sveta

Stockholm, 9. marca. Kakor javlja »Tass«, je predal abesinski poslanik v Moskvi nekakšen grb, ki ga podaril abesinski cesar. V zvezi s tem opozarjajo, da je Moskva prej imenovala abesinskega cesarja »zasluževalca svojega naroda«.

Zeneva, 6. marca. »Times« poroča, da je tudi 800 delavcev londonske podzemne železnice naenkrat pričelo stavkati. Tudi v tem primeru je stavka nastala vsled nepriznanih zahtev po z

